

4. Основні показники діяльності банків України. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>

5. Рентабельність операційної та усієї діяльності підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010—2023). Держстат України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

6. Шевченко Л. Я., Куліш А. В. Оподаткування банківської діяльності в Україні та основні напрями його вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2020. Вип. 22. С. 238–243. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/120/115>

7. Масалітіна В.В., Гошовська В.В., Карлова І.О., Ткачук Т.І., Наконечна С.А. Оподаткування прибутку банку: облік та аналіз за новаціями податкової реформи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. №2. С. 128–134. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/5484/5538>

Шірінян Л.В.,

д. е. н., професор, завідувачка кафедри фінансів,
Навчально-науковий інститут економіки і управління,
Національний університет харчових технологій, м. Київ

Шірінян А.А.,

доктор філософії,
аналітик департаменту прогнозування та управління,
ТОВ «Сільпо-Фуд»

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ І РЕГУЛЯТОРІВ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

В умовах триваючої трансформації фінансового сектору України суттєво зростає роль небанківських фінансових установ (НФУ). Ці установи стають ключовими надавачами доступних і конкурентоспроможних фінансових послуг для бізнесу та населення. Водночас різноманітність правових режимів, що регулюють діяльність НФУ, а також фрагментарність нормативного середовища актуалізують потребу в систематизації й уточненні понятійного апарату щодо їх діяльності та інструментів.

З метою розвитку та поглиблення теоретичних засад фінансової науки в роботі проведено уточнення й порівняння двох ключових категорій: фінансових інструментів фінансових установ та інструментів фінансового регулювання ринку фінансових послуг [1].

Фінансові інструменти НФУ – це засоби, нормативи, контракти чи вимоги, що мають вартість, яка визначається ринковими умовами, використовуються НФУ для забезпечення власної прибутковості та фінансової стабільності, застосування яких передбачає передачу фінансових ресурсів або прав на них, появу фінансових потоків між учасниками ринку фінансових послуг і клієнтами,

і може приводити до виникнення фінансового активу в однієї сторони та фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншій стороні.

Інструментами фінансового регулювання ринку фінансових послуг є засоби, нормативи, контракти чи вимоги, які використовуються регуляторними органами для впливу на фінансові потоки учасників ринку фінансових послуг та функціонування фінансової системи загалом і є обов'язковими до виконання учасниками ринку фінансових послуг.

Запропоновано систематизацію фінансових інструментів НФУ – від традиційних (кредити, цінні папери, деривативи, фінансовий лізинг, факторинг тощо) до інноваційних (сек'юритизація, цифрові активи тощо) [1].

Список використаних джерел

1. Шірінян Л. В., Шірінян А. А. Фінансові інструменти небанківських фінансових установ vs інструменти фінансового регулювання ринку фінансових послуг. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2025. №3 (286). С. 36-45.

Шірінян Л.В.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів,
Навчально-науковий інститут економіки та управління,
Національний університет харчових технологій, м. Київ

Ширай Д.О.,

аспірант кафедри економіки праці та менеджменту,
Навчально-науковий інститут економіки та управління,
Національний університет харчових технологій, м. Київ

ПІДХОДИ ДО ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ БАНКОМ

В умовах зростання конкуренції на ринку банківських послуг, розвитку цифрових технологій та збільшення вимог з боку клієнтів щодо якості банківських послуг, посилення вимог НБУ стосовно достатності капіталу та кредитного портфеля, все більше зростає увага банків до власної ефективності, яка напряму залежить від ефективності управління банком.

На нашу думку, ідея банківського управління полягає в контрольованому і впорядкованому впливі суб'єктів такого управління на об'єкти управління і мікроекономічні процеси, їх взаємодія між собою, що забезпечує оптимальне існування і конкурентну позицію банку на ринку банківських послуг.

Ефективність управління банком може розглядатись як якісна характеристика об'єкта регулювання, так і кількісне значення показника управління, що визначає ступінь досягнення цілей управління.

Систематизація підходів дало змогу запропонувати основні складові ефективного управління банком, які, на нашу думку, включають [1]:

- *корпоративне управління* (забезпечення інтересів власників банків, прозорість і підзвітність управлінського персоналу),
- *стратегічне планування* (досягнення стратегічних цілей охоплення ринку),